

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของครู
และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

Participation in general administration on building care and environment of
teachers and educational personnel at Ban Sakham School, Nong Ki District,
Buriram Province.

ปฎิภาณพล อุตสาหกรรมย์ และ ในตะวัน กำหอม

Patiphanphon Otsaharam and Naitawan Kumhom

วิทยาลัยทองสุข

Thungsook College

Corresponding Author, E-mail: pupha_009@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป ด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และเพื่อนำผลเสนอผู้บริหาร สำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขประสิทธิภาพในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ศึกษาในขอบเขตเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ในการทำงาน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 30-40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-25,000 บาท และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี ความคิดเห็นในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม อันดับหนึ่ง คือ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ : ความคิดเห็น; การบริหารงานทั่วไป; การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

Abstract

This study aims to survey the level of participation in general administration on building care and environment and to present the results to the executives as a guideline for improving the efficiency in general administration on building care and environment in 4 parts; the use of building and environment, supervision of building and environment, maintenance of buildings and the environment and the evaluation of using the building and environment. A sample were 59 teachers and education personnels at Ban Sakham School, Nong Ki District, Buriram Province which were classified by personal factors; gender, age, education background, average of monthly income and work experience. A questionnaire was used to collect the data. Percentage, average and standard deviation were used as the data analysis.

The result revealed that most of the sample were female in the ages between 30-40 years old, they graduated with a bachelor's degree, the monthly incomes were between 15,000-25,000 bath, work experienced were between 10-20 years. The sample answered the questionnaire by their opinions. In the overall score have shown the high level of satisfying in the general administration on building care and environment. The highest score was the maintenance of buildings and the second was the use of building and environment, the third one was the environment supervision of building and environment, and the last one was the evaluation of using the building and environment.

Keywords: opinion; general administration; the building and environment care

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนจึงต้องมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ สาระสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ในมาตรา 22 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 : 3)

การจัดการเรียนการสอนนั้นนอกจากครูเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทุกด้าน ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการ สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ และมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงาม โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับอาคารเรียน สถานที่ บริเวณ รวมทั้งบุคคล และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทุกชนิด ล้วนแล้วแต่ส่งผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนหรือเกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน สิ่งแวดล้อมดี ย่อมมีผลต่อขวัญและกำลังใจในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานของทุกคนในสถานศึกษา ส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังที่กล่าวมา อาคารเรียนสถานที่ บริเวณ รวมทั้งบุคคล และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาได้มีบรรยากาศดี เอื้อต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งยังช่วยส่งเสริม ให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากการจัดการสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานยังต้องคำนึงถึงการใช้อย่างประหยัดให้ได้มากที่สุด เช่น ผนังห้องแสงสว่างภายในห้องเรียนต้องเพียงพอ บริเวณรอบอาคารเรียนต้องร่มรื่น มีอาคารสีสันทนสวยงาม โต๊ะเก้าอี้ทันทานต่อการใช้งานแล้ว

เครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนต้องปลอดภัย พร้อมต่อการใช้งานตลอดเวลา จากสภาพการณ์ดังกล่าว ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ พบปัญหาการกำหนดการใช้ประโยชน์ของอาคารสถานที่ ด้านการใช้อาคารสถานที่ พบปัญหาในการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ พบปัญหาในการตรวจตราสภาพของอาคารสถานที่ ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ พบปัญหาด้านการจัดเวรยามดูแล และด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ พบปัญหาการให้บุคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ (กิตติศัพท์ ขจรอำไพสุข, 2552 : 50)

โรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจุบันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นโรงเรียนขนาดกลางเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การบริหารอาคารสถานที่ที่มีปัญหา เช่น ขาดการจัดการที่ดี ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ จึงเป็นสาเหตุทำให้การพัฒนาอาคารสถานที่ไม่ดีพอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรและชุมชน ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญในการร่วมมือกันพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนมีความสวยงาม ร่มรื่น เหมาะแก่การเรียนรู้นักเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ว่าควรมีลักษณะอย่างไรเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหามีวิธีการใดบ้าง เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้สวยงาม ร่มรื่น เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและมีความสุข เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ของโรงเรียนเพื่อให้บรรยากาศของโรงเรียนเหมาะแก่การเป็นรมณีสถานแห่งปัญญา พร้อมทั้งจะสร้างเม็ดเงินอุดหนุนให้กับสังคมและชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 59 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามปลายปิด ซึ่งลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งลักษณะคำถามแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวความคิดของลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) โดยมีหลักเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้ (ระดับ 5) มากที่สุด (ระดับ 4) มาก (ระดับ 3) ปานกลาง (ระดับ 2) น้อย และ (ระดับ 1) น้อยที่สุด (ในตะวัน กำหอม, 2557: 98)

การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้รับคืนมาทั้งหมด จำนวน 59 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางด้านสถิติ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้ โดยใช้เกณฑ์ (Best. 1977: 147; อัจฉิณี ในตะวัน กำหอม. 2557: 28)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 59 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 32 คน (ร้อยละ 54.24) และเป็นเพศชาย จำนวน 27 คน (ร้อยละ 45.76) ส่วนมากมีอายุ 30-40 ปี จำนวน 28 คน (ร้อยละ 47.46) รองลงมาคืออายุ สูงกว่า 40 ปี ขึ้นไป จำนวน 17 คน (ร้อยละ 28.81) และน้อยที่สุดมีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 14 คน (ร้อยละ 23.73) ส่วนมากมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 34 คน (ร้อยละ 57.63) รองลงมาคือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 16 คน (ร้อยละ 27.12) และน้อยที่สุด มีการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน (ร้อยละ 15.25) ส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-25,000 บาท จำนวน 32 คน (ร้อยละ 54.24) รองลงมาคือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 25,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 15 คน (ร้อยละ 25.42) และน้อยที่สุดมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 12 คน (ร้อยละ 20.34) ส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี จำนวน 31 คน (ร้อยละ 52.54) รองลงมาคือประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 17 คน (ร้อยละ 28.81) และน้อยที่สุดมีประสบการณ์ ในการทำงานสูงกว่า 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 11 คน (ร้อยละ 18.65)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่หนึ่ง คือ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก อันดับที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้บริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสถานที่อย่างเพียงพอแก่บุคลากรในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชนที่เข้ามาใช้บริการอาคารสถานที่ของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบปฏิบัติการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก อันดับที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบข้อบังคับการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้ชัดเจน การมีส่วนร่วมในการดูแล กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่ การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง การควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้เมื่อมีผู้มาขอใช้อาคารสถานที่

ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก อันดับที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอย่างเพียงพอจากภาครัฐและเอกชน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิมเอาไว้ ท่านมีส่วนร่วมในการตกแต่งอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนเหมาะสม เป็นแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไว้อย่างชัดเจน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและสำรวจสภาพของอาคารเรียนและสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรงปลอดภัยเสมอ

ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก อันดับที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่อยู่เสมอ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการสรุปผลการใช้อาคารสถานที่และเขียนรายงานเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับทราบ การมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลการประเมินให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ การมีส่วนร่วมในการเก็บบันทึกข้อมูลผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไว้เป็นหลักฐาน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการนำผลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ในการวางแผนการตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้ามีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า อันดับที่หนึ่ง คือ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาผลการศึกษาค้นคว้าเป็นรายด้าน พบว่า

1. **ด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก พบว่า อันดับที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ให้บริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสถานที่อย่างเพียงพอแก่บุคลากรในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชนที่เข้ามาใช้บริการอาคารสถานที่ของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบปฏิบัติการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ วิลาวัลย์ อุন্নนภาศ (2555:92-94) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีรายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเพียงพอแก่บุคลากรในโรงเรียน รองลงมา คือ มีการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอทุกภาคเรียนและวางแผนการกำหนดพื้นที่การใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นสัดส่วนชัดเจนมีการแจ้งวิธีการรับบริการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับทราบทั่วกันตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการให้นักเรียนประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมทุกภาคเรียน จัดทำบันทึกการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมทุกครั้ง

2. **ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก พบว่า อันดับที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบข้อบังคับการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้ชัดเจน การมีส่วนร่วมในการดูแล กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่ การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามผลการใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง การควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้เมื่อมีผู้มาขอใช้อาคารสถานที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตติมา โรจนบวร (2556:41-42) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานด้านอาคารสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกลางดง เทศบาลตำบลกลางดง อำเภอกู่เหล็ก จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัย พบว่า ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกลางดงอยู่ในระดับมาก อันดับหนึ่ง คือ จัดให้มีทะเบียนครุภัณฑ์และอุปกรณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกประเภท รองลงมา คือ ดำเนินการตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้เมื่อมีผู้มาขอใช้อาคารสถานที่ จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการป้องกันอัคคีภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกอาคารเรียน สามารถใช้งานได้ทันที จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ตามความจำเป็น และอันดับสุดท้าย คือ จัดให้มีมาตรการและเวรยามรักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นประจำ

3. **ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก พบว่า อันดับที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม อย่างเพียงพอจากภาครัฐและเอกชน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการอำนวยการรักษาอาคารสถานที่ให้คงสภาพเดิมเอาไว้ การมีส่วนร่วมในการตกแต่งอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนเหมาะสมเป็นแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไว้อย่างชัดเจน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและสำรวจสภาพของอาคารเรียนและสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยเสมอ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปิ่นอนงค์ พุฒย (2557:41-42) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารอาคารสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัย พบว่า

ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับหนึ่งคือ ตรวจสอบและสำรวจสภาพของอาคารเรียนให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย รองลงมา คือ วางแผนดำเนินงาน ในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ไว้ชัดเจน ตกแต่งอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนการสอนเหมาะสมเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วม ในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และอันดับสุดท้าย คือ จัดหางบประมาณในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเพียงพอจากภาครัฐและเอกชน

4. ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก พบว่า อันดับหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่อยู่เสมอ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการสรุปผลการใช้อาคารสถานที่และเขียนรายงานเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับทราบ การมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลการประเมินให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ การมีส่วนร่วมในการเก็บบันทึกข้อมูลผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไว้เป็นหลักฐาน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการนำผลที่ได้จากการประเมินผลมาใช้ในการวางแผน การตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพริน จันคำ (2557:37-38) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดนาทะเล ตำบลชัยภูมิ อำเภอลำแล่างจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ของบุคลากรอยู่ในระดับมาก อันดับหนึ่ง คือ แต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจทรัพย์สินและประเมินอายุการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องทุกปี รองลงมา คือ นำผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมาปรับปรุงให้อีกและสะดวกต่อการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในครั้งต่อไป นำผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมาพัฒนา ด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างคุ้มค่าเก็บบันทึกข้อมูลผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมไว้เป็นหลักฐาน และอันดับสุดท้าย คือ สรุปผลของการปฏิบัติงานการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ข้อเสนอแนะและเขียนรายงานเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบอยู่เสมอทุกภาคเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
2. ควรทำวิจัยเรื่องแนวทางการระดมทรัพยากรด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบ้านสระขาม อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช

2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2551). การศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

คุรุสภาลาดพร้าว.

กิตติศักดิ์ ขจรอำไพสุข. (2552). สภาพและปัญหาการจัดการอาคารสถานที่ในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ในตะวัน กำหอม. (2557). การวิจัยการบริหารการศึกษา. โรงพิมพ์ทีคอม จังหวัดมหาสารคาม.

ฐิติมา โรจนบวร. (2556). การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกลางดงเทศบาลตำบลกลางดง อำเภอดง

ทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.

ปิยวรรณ วงษ์ปู้. (2558). การมีส่วนร่วมในอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านโชคชัยพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.

ปิ่นอนงค์ พุดัย. (2557). การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารอาคารสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.

ไพริน จันคำ. (2557). การบริหารงานด้านอาคารสถานที่ของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนวัดนาทะเล ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.

วิชัย โสสุวรรณจินดา. (2550). เทคนิคการพัฒนาพนักงานด้วยการฝึกอบรมในงาน. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 7 มีนาคม 2553. เข้าถึงได้จาก <http://www.jobroads.net /article/View Article.asp?ID=139>.

วิลาวัลย์ อุ่ยนันนาคศ. (2555). แนวทางการพัฒนาการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สมเดช สีแสง. (2554). คู่มือการบริหารโรงเรียน. นครสวรรค์ : หจก.ริมปิงการพิมพ์.

สมบูรณ์ วัฒนวรพงศ์. (2559). คู่มือสอบบรรจุเข้ารับราชการ ครู-อาจารย์ ระดับ 1-2-3. กรุงเทพฯ. พัฒนาศึกษา.